

Τ Ο Μ Ο Λ Υ Β Ι

I

ἘΛΑ τὰ κορίτσια τῆς γειτονιάς, μαζευτήκανε στὴν αὐλὴ τῆς Βαγγελιώσ τῆς Πέραινας, γιὰ νὰ βγάλουν τὸν κλειδωνα. Ἀπὸ χρόνια θὰ, ἐκεῖ ἦβγαινε ὁ καλλίτερος κλειδωνας τοῦ Φασουλᾶ· γιὰτὶ ἡ Βαγγελιώ, Σμυρνητὴ γέννημα θρέμμα, ἤξερε τὸ κάθε τι ποῦ χρειάζεται γιὰ ἓνα ξετελεμένο κλειδωνα. Ἀπὸ βραδύς ἔστειλε τῆς δυὸ τῆς κόρες νὰ φέρουν τὸ ἀμίλητο νερό, ποῦ πρεπε νὰ τὸ πάρουν ἀπὸ τρία πηγᾶδια, μέσα σὲ σπίτια ποῦ νὰ κατοικοῦνε μονοστέφανες. Καὶ τὸ φέρνανε, χωρὶς νὰ βγάλουν μιλιὰ στὸ δρόμο, μέσα σὲ κουμᾶρι καινούργιο χωματένιο Μελεμενιό. Κατόπι γύριζαν σὲ δλη τῆ γειτονιά καὶ μάζευαν πράμματα γιὰ τὸ κλειδωνα.

Κορίτσια, παντρεμένες, χῆρες, παλλικάρια, ζωντόχηροι, ὄλοι δὶναν κάτι. Ἄλλη ἓνα δαχτυλίδι, βραχιόλι, ἓνα χρυσὸ κουμπί, μιὰ φιοῦμπα, ἓνα νόμισμα τσακισμένο, κάτι ποῦ νὰ ξεχωρίζη, γιὰ νὰ τὸ γνωρίσουν σὰν θὰ τὸ βγάζανε μὲ τὸ τραγοῦδι. Πολλὲς βάζανε δυὸ, τὸ ἓνα γιὰ τὸν καλὸ τους. Καὶ ὅσες δὲν θὰ μπορούσαν νὰ πᾶνε, ἔλεγαν στὴ μικρὴ κόρη τῆς Βαγγελιώσ:

Ἐὸ διάκος τῆς γειτονιάς

— Νὰ μοῦ θυμᾶσαι τὸ τραγοῦδι μου, Ἐλενάκι μου. Ἄκοῦς;

Ἄκόμα καὶ ὁ διάκος τῆς γειτονιάς ποῦχε δὰ τόση σχέσι μὲ τὸ σπίτι, κάτι ἔδωσε νὰ τοῦ βάλουν, Θέ μου συχωρεσέ μου, ὅπως ἔλεγε ἡ ἀντικρυνὴ ἡ φουρνάραινα στὴν Ἀργυρῶ τῆ Χιώτισσα τινάζοντας τὴ τραχηλιά της:

— Θὰ χαλάσῃ ὁ κόσμος, Ἀργυρῶ μου! Καλὲ τὸ ματᾶδες αὐτό, διάκος μαθές;!

Καὶ ἡ γλῶσσα τους ἔκοβε σὰν ψαλλίδι.

Τὸ κουμᾶρι γεμᾶτο καὶ σκεπασμένο μ' ἓνα μπουκέτο ἀλυγαριῆς τὸ βάλανε στὸ δῶμα, γιὰ νὰ τὸ δῆ τ' ἄστρο, καὶ τὸ πρωτὶ, πρὶν

ἀκόμα βγή ὁ ἥλιος, πῆγε καὶ τὸ πῆρε ἡ Ἀγγέλα ἡ πρώτη κόρη τῆς Πέραйнаς.

Μέσα στὴν αὐλή τους, κάτω ἀπὸ τὴ κληματαριά, ποῦταν γεμάτη τσαμπιὰ ἀγγουρίδα πράσινη-πράσινη, στρώσανε ἓνα μεγάλο τούρκινο σιτζαδὲ — χρονῶ πρᾶμμα — καὶ ἔπειτα ἀπὸ τὴ λειτουργιὰ ἀρχίσαν νὰ μαζεύωνται ἐκεῖ ὅλες ὄσες εἶχαν εὐχαρίστησι. Τὸ κουμάρι στὴ μέση τὸ κρατοῦσε ἓνα μικρὸ κορίτσι — πρωτόπαιδο, ποῦχε καὶ τοὺς δυὸ του γονεῖς — σκεπασμένο μὲ κατακόκκινη σκέπη, κεντημένη μὲ πεταλάκια χρυσᾶ. Αὐτὴ μὲ τὸ χεράκι τῆς θάδγαζε ἓνα-ἓνα τὰ πρᾶμματα ἀπὸ τὸ πῆλινο κουμάρι.

Τριγύρω μαζευτήκαν ὄσες θάλεγαν τραγοῦδια, διπλοπόδι καθισμένες στὸ χαλί, σὲ μαξιλιάρια, σὲ καρέκλες, ὀρθές. Δύο τρία παλικάρια πείραζαν τὰ κορίτσια. Κ' εἶχε ὀμορφες πολλές, ζωηρές, τρελοῦτσικες, μὲ μεγάλα γλυκὰ μάτια — μάτια Σμυρνέικα — μὲ μαλλιά μακρὰ, δόντια κάτασπρα, τρανταφυλλένια πρόσωπα.

Τριγύρω μαζευτήκαν ὄσες θάλεγαν τραγοῦδια τοῦ κλειδωνα

Ἦταν ἡ Κατίνα τῆς Ντουντοῦ, μιά ξανθὴ μαυρομμάτα, ἡ Εὐθάλια τῆς Μερσίνας, μελαχροινὴ, σταρένια, μὲ φρύδια σμιχτά· τὰ κορίτσια τοῦ δασκάλου, ὄλες μιά καὶ μιά, σγουρές, καστανές καὶ φεγγαροπρόσωπες· ἡ κόρη τῆς Γκέλαινας μὲ τὸν ἀρρεθωνιαστικὸ τῆς, μιά γλυκειὰ τσακίστρα μὲ ἔλγες στὸ πρόσωπο. Ἦρθε καὶ ἡ Μαρία τοῦ Θεόφιλου μὲ τὸν ὀμορφο λαιμό, ἡ Ταρσῆ ἡ Πολίτισσα μὲ τὰ ραστικωμένα φρύδια, κ' ἡ Ἀγαμνὴ ἡ ἀρμένισσα, παχουλὴ, μὲ μάτια ποῦ καίγανε καρδιές.

Ἡ Πέραйна, μὲ τὸ φέσι στραβὰ καὶ τὸ κοχάκι στὸ μεταξωτὸ κοντό, μὲ τῆς κόρες τῆς λουσάτες στὴν ἐντέλεια, ἔτρεχε μέσα κ' ὄξω γιὰ νὰ εὐχαριστήσῃ τὸ κόσμο. Ἐβγαλε τριαντάφυλλο γλυκὸ καὶ βύσσινο, γιὰ τὸ καλό, κ' ἔπειτα πῆγε κ' ἐκάθησε κοντὰ στὴ φιλενάδα τῆς τῆ Γιασεμοῦλα τῆ Σαμιώτισσα, καμαρώνοντας.

— Καλέ, ποιὸς θὰ πῆ τὸ πρῶτο τραγοῦδι;

— Ἡ νοικοκυρὰ τοῦ σπιτιοῦ, εἶπαν πολλές μαζί.

Κι' ἀρχισε ἡ Βαγγελιώ νὰ λέῃ τὸ τραγοῦδι:

Ἀνοίξετε τὸ κλειδωνα σὶ Ἄη Γιαννοῦ τὴ χάρι,
Κι' ὅποια 'νε καλοροίζικη ὀπ' ἀγαπᾶ νὰ πάρη.

Ἡ Πέραйна ἔβγαλε γλυκὸ βύσσινο

Τὸ κοριτσάκι ἔβγαλε ἓνα χρυσὸ χαλκᾶ.

— Ἡβό! Τῆς Ἀθηνᾶς τοῦ παπᾶ!

Ἡ Ἀθηνᾶ, μιὰ μικροῦλα μὲ ζυμπουλιὰ μάτια, χαμογέλασε καὶ κατακοκκίνισε.

Κ' ἔλεγαν πειὰ τραγούδια χίλια δυό, ἄλλες γελαστές, ἄλλες παθητικὰ μὲ φωνὴ παραπονιαρά, καὶ κάθε μιὰ περίμενε μὲ καρδιόχτυπο ν' ἀκούσῃ τί θὰ τῆς πῆ τὸ μαντεῖο.

*Τῆς τύχης μου ἦτανε γραφτὸ ἢ ὁ Θεὸς μ' ὠροίστη
Νὰ σ' ἀγαπῶ, πουλάκι μου, καὶ νᾶσ' ἀπ' ἄλλη λίστη.*

Βγῆκε τὸ δαχτυλίδι τῆς μεγάλης κόρης τῆς νοικοκυρᾶς.

— Καλέ, μὴ χειρότερα. Κρυμμένο τῆς τώχης; εἶπεν ἡ Βαγγελιώ σ' ἐκείνη ποῦ πε τὸ τραγούδι, ἀπὸ ποῦ κι' ὡς ποῦ;!

Ἡ κόρη τῆς δὲν ἔδγαλε μιλιὰ, μὰ μιὰ γειτόνισσα ἔσπρωξε τὴ διπλανή τῆς. Ὁ κόσμος τῶχει τούμπανο κ' ἐμεῖς κρυφὸ καμάρι. Ὁ κλειδωνας φέμματα δὲ λέει. Τὸ ξέρανε δὰ πῶς τᾶχει ψημένα μ' ἓνα φράγκο, τὸ γυιὸ τῆς Οὐζενῆς τοῦ Βιντιρόζα.

Πολλὲς κάνανε πῶς δὲ ξέρουν τραγούδια καὶ θέλανε παρακάλια γιὰ ν' ἀνοίξουν τὸ στόμα. Κάποτε λέγανε καὶ τ' ἀγόρια:

*Ἀνάμεσα στὰ φρούδια σου ἓνα τζαμί θὰ χτίσω
Καὶ γιωβισάκι θὰ γενῶ νερῶ νὰ προσκυνήσω.*

— Τὸ κορδονάκι τῆς Στάσας.

Καινούργια ξεφωνητὰ καὶ γέλια καὶ σχόλια καὶ κουσέλια ἀτέλειωτα.

Δύο-τρία παληόπαιδα ἐφώναζαν
Μποχώρη, Μεμέτη, Σουλεϊμάν!

Μεσημεριοῦ γιὰ νὰ δοῦν ἂν ὁ ἴσκιος τους εἶχε κεφάλι· ἔπειτα κάθε μιὰ ἔτρεφε σπῆτι τῆς γιὰ νὰ λυώσῃ τὸ μολύδι.

Μέσα σὲ ὅλα τ' ἄλλα ποῦ κάνουν ἀπὸ τὴ παραμονὴ τ' Ἀγ Γιαννιοῦ τοῦ Φανιστῆ, τὸ πειὸ σπουδαῖο γι' αὐτὲς εἶνε τὸ μολύδι. Οὔτε τὰ τρία συκόφυλλα ποῦ θὰ βάλουν ἀπὸ βραδύς στὸ δῶμα μελετημένα μὲ τρεῖς ὀνόματα, οὔτε τὰ σπῆρτα ποῦ θὰ τυλίξουν στὰ τσιγα-

Σὰν χτύπησε μεσημέρι, ὁ κλειδωνας εἶχε τελειώσει πειὰ καὶ τὰ κοριτσῆσσια ἔτρεχαν νὰ πιοῦν ἀπὸ τ' ἀμίλητο νερὸ τοῦ κουμαριοῦ, γιὰ νὰ σταθοῦν στὴ πόρτα ν' ἀκούσουν ἓνα ὄνομα, ἐκείνοῦ ποῦ θὰ πάρουν.

Δύο τρία βρωμόπαιδα ποῦ ἔσταν πῶς αὐτὲς ἦταν μπουκωμένες μὲ νερὸ καὶ περίμεναν, ἄρχισαν νὰ φωνάζουν:

— Μποχώρη, Μεμέτη, Σουλεϊμάν!

Κ' ἔτρεχαν σὰν δαίμονισμένα ἀπὸ πόρτα σὲ πόρτα, ἀλλοιῶς θὰ τὰ δρόσιζε ἡ Βαγγελιώ μὲ τὸ χερράκι τῆς.

Μερικὲς πῆγαν στὸν ἥλιο τοῦ

ρόχαρτα, οὔτε τὸ κόσκινο, οὔτε ὁ καθρέφτης ποῦ θὰ βάλουν στὸ προσκέφαλο γιὰ νὰ δοῦνε ὄνειρο, οὔτε ἡ ἀλμυροκουλοῦρες ποῦ θὰ φᾶνε γιὰ νὰ δοῦνε ποιὸς θὰ τοὺς δώσει νερὸ στὸν ὕπνο τους, οὔτε τ' αὐτὸ ποῦ θὰ σπᾶσουν μέσα στὴ καράφα, οὔτε ἡ στάχτη τοῦ φανοῦ, ἔχει γιὰ τῆς Σμυρνιᾶς τόση σπουδαιότητα, ὅσο τὸ μολύδι ποῦ θὰ λυώσουν καὶ θὰ τὸ χύσουν βιαστικὰ μέσα στὸ νερὸ, γιὰ νὰ σχηματισθῆ σὲ παράξενα σχήματα, ποῦ θὰ τὰ ἐξηγήσῃ ἡ μολυβοῦ ἕνα, ἕνα.

II

— "Αχ! αὐτὸς ὁ ἀνήφορος μὲ τὴν ἄλλη μέρα ἢ Γιασεμοῦλα ἢ ἀνεβαίνανε τὰ στενά σοκάκια τοῦ Ἀπάνω Μαχαλά, γιὰ νὰ δείξουν τὰ μολύδια τους στὴ Κιουρανιώ τοῦ Μπαρδάκα, ποῦ-ταν ἔκαουστή στὰ χαρτιά καὶ στὰ μολύδια.

— "Ἀμ' ἐγὼ τί νὰ πῶ, ποῦμαι καὶ σωματώδισα! "Ἐχω νάρθω ἐδῶ πάνω ἀπὸ τὸ καιρὸ ποῦ βύζαινα τὴ μικρὴ μου κόρη. Ἦρχόμου ταμένη στὴ Παναγιὰ τὴ Γαλατοῦσα, μεγάλη της χάρι. Τί τράβηξα μὲ τὰ στήθια μου! Ἡ καυμένη ἢ Γιασεμοῦλα δὲ σκόπευε νὰ δείξῃ μολύδι, μὰ ἡ κόρες τῆς Βαγγελιώς τῆς ριχτήκανε στὰ γερά, γιὰ νὰ τὴν ἔχῃ ἢ μάννα τους συντροφιά στὸ δρόμο.

— "Ὅλα θὰ σοῦ πῆ, κερά μου, ὄλα. Ἐέρεις τί σοῦ εἶνε αὐτή; "Ἐνα, ἕνα βγαίνουν ὅ,τι πῆ.

— Δὲν τὰ ξέρω αὐτὰ ἐγὼ ἢ κακομοῖρα. Ὅστερα ἔχω καὶ τὴ κρεββατὴ στὴ μέση, ἕνα στῶμα παραγγελιά νὰ τελέψῃ μεθαῦριο. Κι' ἂν δὲ γυρίσωμε νωρὶς καὶ δὲ βρῆ ὁ γιός μου ἔτοιμο τὸ φαῖ νὰ πάῃ στὴ δουλειά του; Εἶνε ἀράθυμος, ξέρεις...

— "Ἐννοια σου κ' ἢ κόρες μου φροντίζουνε γιὰ τὸ Χρῆστο. "Ἐτσι τὴν κατάφεραν καὶ πῆγε μαζί. "Ἐβαλαν τὰ μποξαδάκια τους, τύλιξαν τὰ μολύδια σὲ μανδηλάκια καὶ τράβηξαν γιὰ τὸν Ἀπάνω Μαχαλά.

"Ἐνδεκα ὥρες πρωτ.

— Ἐέρεις τὸ σπίτι, Βαγγελιώ μου;

— Ἀρωτῶντας πᾶς στὴν Πόλι.

"Ἀνεβαίναν τώρα τὰ γλυστερά σκαλοπάτια τὰ κακοστρωμένα, ποῦτρεχε στὴ μέση ἕνα χαντάκι νερὸ βρώμικο. Ἡ ζέστη τοῦ Ἰου-

σκοτώνει, Βαγγελιώ μου, ἔλεγε Σαμιώτισσα στὴ Πέραйна, ἐνῶ

Ἀνεβαίνανε τὰ στενά σοκάκια τοῦ Ἀπάνω Μαχαλά...

νίου ανυπόφορη. Οί κατάστενοι όμως δρόμοι και τὰ μεγάλα σαχινισίνια τῶν ξυλένιων σπιτιῶν δὲν ἄφιναν τὸν ἥλιο νὰ ξαπλωθῇ. Ἐδῶ κ' ἐκεῖ ἦταν μαζεμένοι κάμποσοι κοπρόσκυλοι, λίγα παιδιά και ἀρκετές δεκοχτοῦρες.

(Ῥώτησαν κάποιο φούρναρη και τοὺς εἰδείξε τὸ σπίτι...)

ζανε ὁ Ἅγος Γεώργιος, ὁ Ἅγος Γιάννης, ἡ Ἅγια Κατερίνα, ὁ Τρούλος τοῦ Ἰταλικοῦ σχολειοῦ, ἡ Καθεδράλη, ὁ Κουλές κι' ἡ Γοτθική Ἐκκλησιά τῶν Γερμανῶν. Ἐπειτα πέρα τὰ χωριά πνιγμένα στὴ πραινάδα. Τὸ Κορδελιό ἀντικρὺ και δεξιὰ ἡ Ἅγια Τριάδα, τὸ Μπαῖρακλῆ και ὁ Μπουρνόθας μετὰ τὰ πολλὰ τὰ κυπαρίσσια. Ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος τὸ Καρατάσι, και στὴ σειρά ἡ Καραντίνα, ὁ Γκιόγ τεπές και τὸ Κοκαργιαλῆ. Και πέρα τὸ Κάστρο, ἡ ἄλκυκς και ἡ

θάλασσα γαλανὴ καταγάλαζη μετὰ τὰ πανάκια κάποιων καραβιῶν ποῦ περνοῦσαν σὰν ἄσπρα ὄνειρα.

— Δὲς ὁμορφιά, Γιασεμοῦλα μου, εἶλεγεν ἡ Βαγγελιώ ἐξηγοῦσα τὸ κάθε τι στὴν ἄλλη ποῦ βιαζότανε νὰ φτάσῃ μιὰ ὥρα ἀρχήτερα.

Ῥώτησαν κάποιο φουρνάρη και τοὺς εἰδείξε τὸ σπίτι. Ἡ πόρτα ἀνοιχτή. Μέσα στὴν αὐτὴν τριγύριζαν δυὸ ὄρνιθες, ἐνῶ μερικές γυναῖκες καθισμένες περίμεναν τὴν σειρά τους. Σὲ λίγο ἤλθαν κι' ἄλλες.

Ἡ Πέραйна μετὰ τὴν γειτόνισσά της πιάσανε σειρά και κατώρθωσαν τὴ μισὴ μετὰ τὸ μεσημέρι νὰ μποῦνε.

Ἡ Κιουρανιώ, μιὰ μισόκοπη, ντυμένη ζωηρὰ χρώματα, φοροῦσε ἓνα τσεμπέρι ρεθυθι στὰ μαλλιά της ποῦταν δαυκόχρωμα ἀπὸ τὴν ἀλιχάνη, και καθότανε σταυροπόδι ἀπάνω στὸ κίτρινο μιντέρι τοῦ

— Καλῶς τες! εἶπε ἡ Κιουρανιώ μετὰ φωνὴ βραχνὴ ἀπ' τὸ καπνὸ...

καναπέ. Φορούσε ένα κόκκινο γαρούφαλο στο δεξιό αυτί και κρατούσε τσιγάρο αναμμένο στα μαύρα της χέρια, ποδταν γεμάτα γυαλένια χρωματιστά βραχιόλια και άσημένιους χαλκάδες. Στο πλάι της, επάνω σ' ένα τραπεζάκι σκεπασμένο με χαλάκι από δείγματα τσόχας κεντημένα με χρωματιστά μαλλιά, βρισκόταν μια γλάστρα βασιλικού γεμάτη κόκκινα κουρελάκια κομμένα σε σχήμα λουλουδιών. Πίσω από τή πόρτα φαινόταν κρεμασμένα, ένα παλιό πέταλο, ένα ματόχανδρο, ένα σκόρδο και ένας καλαμένιος σταυρός δεμένος με ένα κομμάτι δίχτυ.

— Καλώς τες, καλώς τες! είπε με φωνή βραχνή από τὸ καπνό. Τὰ δυὸ λαδικὰ ξετύλιξαν τὰ μολύβια τους.

Πρῶτα πήρε τῆς Βαγγελιώς, τὸ γύρισε στὰ χέρια της, τὸ κύτταξε ἀπὸ ὅλες τῆς μεριές καὶ ψιθύρισε: — Καλὸ καὶ βλοημένο... Τὸ μολύβι σου, κερά μου, εἶνε πολὺ ὀμορφο. Μὰ δὲν εἶνε χυμένο στ' ὄνομά σου. Εἶνε γιὰ κορίτσι. Ὅπου καλὸ μοῦ θέλει ἢ μοῖρα της. Ἀπὸ θάλασσα θὰ τῆς ἔρθῃ ὁ δικός της. Δὲς σακκοῦλες διπλές καὶ τρίδιπλες! Καλέ, χῶμα θὰ πιάνῃ καὶ μάλαμα θὰ γίνεταί. Τέτοιο μολύβι δὲν ἔχω ξαναδῆ. Κόρη σου εἶνε κ' ἔχεις κ' ἄλλο ἓνα παιδί. Γρῦνια στὸ σπίτι σου δὲν ἔχεις. Μὰ εἶσαι ἀράθυμη τοῦλόγου σου καὶ στὰ καλὰ καθούμενα τὰ καταριέσαι καμμιά φορά. Νὰ βάλῃς ἓνα ψεύτικο δαχτυλίδι νὰ μὴ πιάνῃ ἢ κατάρρα σου. Πολλές σὰς ζουλεύουνε. Πρόσεχε μὴ δίνῃς νύχτα προζύμι ὄξω ἀπὸ τὸ σπίτι σου καὶ τὸ κόσκινό σου μὴ τὸ δανείζῃς ποτέ. Νὰ κρεμάσῃς μιά ἀσπρη κρομμύδα στὴν πόρτα σου γιὰ τὴ γλωσσοφαγιά.

Καὶ ἐξακολούθησε νὰ λέῃ στὸν ἴδιο σκοπό.

Ἦρθε ἡ σειρά τῆς Σαμιώτισσας.

— Γιατί, κερά μου, δὲν τὸ πάστρεψες; Σὰν χύνῃς μολύβι, νὰ τὸ λιώνῃς σὲ καθαρὴ κουτάλα καὶ νὰ τὸ παστρεύῃς ἀπὸ τὴ μαυρίλα.

«...» Ἐρρίξαν ἀπὸ ἓνα ὀκταράκι στὸ πιατάκι ποῦχε πλάι της...»

Στὸ Γιόλ-Μπεζεστέτι ξαναστάθηκε γιὰ νὰ πάῃ ἓνα λουλά ναργιλέ...

Τουλόγου σου δὲν εἶσαι Σμυρνηά. Εἶδανε πολλά τὰ μάτια σου καὶ ξενητεύτηκες ἀπὸ ἀνάγκη σου. Ἔχεις ἓνα κόνισμα καὶ τρίζει. Νὰ τοῦ ἀνάθης κερὶ κάθε Σαββατόβραδο καὶ νὰ τὸ λειτουργήσης τρεῖς Κυριακές. Μιὰ σύχουσι θὰ πάρης μεγάλη ἀπὸ ἄνθρωπο τοῦ σπιτιοῦ σου.

Σὰν ἐτελείωσε καὶ τὴν ἐξήγησι τοῦ μολυβιοῦ τῆς Γιασεμουλάς, ἔρριξαν ἀπὸ ἓνα ὀχταράκι στὸ πιατάκι, πούχε πλάϊ της, καὶ σηκώθηκαν.

— Ὡρα σας καλή, καὶ τοῦ χρόνου! εἶπεν ἡ Κιουραγιώ, χωρὶς νὰ κουνήσῃ ἀπὸ τῆ θέσι της.

Βγήκαν ἔξω καὶ πῆραν τὸ κατήφορο.

— Ἀκοῦς, θὰ πάρω σύχουσι! Τῆ κακῆ της τῆ ψυχρῆ ὅσο τῆ πιστεύω!

— Μὰ τώρα τί λές; φώναξεν ἡ Πέραйна. Δὲν εἶδες πῶς μᾶς εἶπε

Ἄχ! συφοῦά μου! Καλὰ τάλεγα ἐγὼ νὰ γυρίσωμε ἄνωρις...

σημαδιακά λόγια; Εἶδανε δὰ τὰ μάτια μας! Ἡ Ἐρήνη μαθὲς τῆς Πλουμοῦς δὲν ἔχουσε μολύδι καὶ τῆς βγήκε σωστὸ μῆμα καὶ σὲ δυὸ μῆνες πέθανε; Μὴ πᾶς μακρυά. Σὰν ἤμουν λεύτερη, ἔβαλα καθρέφτη στὸ προσκεφαλό μου καὶ βλέπω στὸν ὕπνο μου σὰν νὰ μοῦπε κάποιος: Τί θές τὸ καθρέφτη; Γάτα δὲ πέρασε, κεραμίδι δὲν ἔρριξε, πῶς θὰ δῆς μοῖρα; Σὲ ἔξι μῆνες, κερὰ μου, ἐκαθούμαστε στῆς πόρτες καὶ πέφτει ἓνα κεραμίδι στὴ κοιλιὰ τῆς πρώτης γυναίκας τοῦ ἀντρός, ποῦταν γκαστρωμένη. Πέθανε σὲ δυὸ ὧρες καὶ στὰ σαράντα μὲ γύρεψε ἀπὸ τῆ μάνα μου, τᾶκουσες;

Μὲ τὰ λόγια εἶχαν φτάξει στῆς Χάδρας τὸ δρόμο καὶ ἡ Βαγγελιώ

θυμήθηκε πῶς εἶχε νὰ πάρῃ ἓνα θυμιατὸ ἀπὸ τὸ μπακιρ-μπεξεστένι καὶ ἓνα κουμαράκι μαστίχα ἀπὸ τὸ Κρομμυδόκαστρο.

— Καλέ, δὲ τρῶμε ἓνα κιμπάπι, εἶπε σὰν φτάσανε μπροστὰ σ' ἓνα τούρικο κιμπαπτσίδικο, ποῦ μύριζε τὸ ἀρνίσιο κρέας.

— Ὁχι, ὄχι, πᾶμε κ' εἶνε δυὸ ὧρες.

Μέσα στὸ Γιόλ-Μπεξεστένι ξαναστάθηκε πάλι, γιὰ νὰ πάρῃ ἓνα λουλά τοῦ ναργιλῆ γιὰ τὸν ἀντρα της κ' ἓνα ζευγάρι παπουτσάκια γιὰ τὸ βαφτισιμιό της.

— Εἶνε τὰ πρώτα ποῦ θὰ βάλῃ τὸ μωρὸ καὶ πρέπει νὰ τοῦ πάρῃ ἡ νοιά γιὰ νὰ μὴ κατελᾶ πολλά.

Μπροστὰ στὸ κανταΐφτηδικο τοῦ Μπαλτᾶ φώναξε:

— Μὰ ἔλα νὰ φάμε ἓνα μαλεμπί, γιὰ ἓνα ταουκ-γκιογκσοῦ, γιατί στέγνωσε ἡ γλῶσσα μου. Γιὰ τὸ Θεό.

Δυὸ μιση ὧρες χτυπούσανε σὰν φτάζανε στὴ γειτονιά. Ἡ κόρες

τῆς Πέραινας στεκόντανε στὴ πόρτα τῆς Γιασεμοῦλας καὶ μιλοῦσαν
 μὲ πέντε-ἕξι γειτόνισσες μαζεμένες τριγύρω.

— Τί 'ναι, καλὲ Ἀγγέλα; φώναξεν ἡ μάνα τους ἀπὸ μακριά.

Ἡ Ἀγγέλα ἔτρεξε τὰ νέα. Ὁ γυιὸς τῆς Σαμιώτισσας δὲν ἤυρε
 τὸ κλειδί τῆς ντουλάπας νὰ πάρῃ τὰ ρούχα του, ποῦχε νὰ πάῃ
 σ' ἓνα λείψανο ξαφνικό, καὶ ἀπὸ τὸ θυμὸ του ἔσπασε τὰ τζάμια καὶ
 ἔκοψε τὸ στημόνι τῆς κρεββατῆς.

— Ἄχ! συφορά μου! Καλὰ τᾶλεγα ἐγὼ νὰ γυρίσωμε νωρίς. Τί
 χολοπερέχουσι εἰν' αὐτὴ ποῦ πῆρα, φώναζεν ἡ Γιασεμοῦλα τραβῶν-
 τας τὸ σκούφωμά της.

— Νά, τὰ μολύβια, κερά μου, ποῦ δὲ τὰ πιστεύεις! Εἶδες πῶς ξε-
 διαλύνουνε; Μὰ τί νὰ κάνωμε τώρα; Κάλλια στὸ μάλι σου παρὰ
 στὸ κεφάλι σου.

[Ἐν Σμύρῃν, Ἰούνιος 1912]

ΣΥΛΒΙΟΣ

Ἡ ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΚΑΡΔΙΑΣ

— Σοῦφερα τὴν εἰκόνα μου. — Καλά. — Δὲν τὴν κυτιάζεις;
 — Κυτιάζω ἑσένα, ἀγάπη μου, ἑσένα ποῦσαι ἐκείνης
 τὸ ζωντανὸ καθρέφτισμα, ὅπου σὰν μ' ἀγκαλιάζεις
 μετροῶ τοὺς μύριους σου παλμούς, ἑσένα ποῦ μ' ἀφήνεις.

Ἄχ! νὰ μποροῦσα νᾶξερὰ τί κρύβεις μέσ' σιὰ στήθεια
 καὶ τότες ἀναμφίβολα θὰ μάθαινα, φαντάσου,
 ἂν μ' ἀγαπᾷς ὅπως ἐγώ... Ἄν θέλῃς τὴν ἀλήθεια,
 ἔ! τὴν εἰκόνα θᾶθελα νὰ φέρῃς τῆς καρδιᾶς σου.

Σ' αὐτὴ μονάχα θᾶβλεπα ὅ,τι ποθῶ, γλυκειά μου.
 — Σώρα, γιατί τ' ἀδύνατα γυροεύεις, κατεργάρη
 καθὼς ἀδιάκοπα κτυπᾷ γιὰ σένα ἡ καρδιά μου,
 θεὲ νὰ μποροῦσε νὰ σταθῇ στιγμὴ... γιὰ νὰ ποζάρῃ;

(Ἰούνιος, 1911)

ΤΟΤΟΣ ΔΑΜΙΡΗΣ